

Пам'ятайте
про
Україну!

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

Редакция і Адміністрація
"Свобода"
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
(201) 434-3036
УНКОІ (201) 451-2200

PIK XCI. Ч. 78. ДЖЕРЗІ СІТІ / НЬО ЙОРК. ЧЕТВЕР, 26-го КВІТНЯ 1984 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, APRIL 26, 1984 No. 78. VOL. XCI.

ЗАВЕРШЕНО ПІДГОТОВУ ІМПРЕЗИ У 40-РІЧЧЯ УГВР

Нью Йорк (ПС). — Готування до центральної ювілейної імпрези, що має відбутися тут в залі Купер Юніон в суботу, 5-го травня ц.р., у 40-річчя створення в Україні під час Другої світової війни Української Головної Визвольної Ради (УГВР) уже завершено і квітні виступи вже можна набуту у передпродажу в крамничих „Арка“ і „Сурма“, — інформують з Президії Громадського Комітету для відзначення 40-річчя УГВР.

Концерт почнеться в год. 5-ї го полудні співом американського й українського національних гімнів у виконанні мішаного хору „Думка“ під диригентурою Семена Козирного. Свято відкриє голова Президії Громадського Комітету проф. д-р Тарас Гунчак, святочну доповідь виступить співголова УГВР о. д-р Іван Гринько. У програмі концерт, крім хору „Думка“, виступлять переломні мистецькі сили: меццо-сопрано Рената Бабак, бас-баритон Андрій Добрянський, тенор Джон Деллі Корте, піаніст Тома Гринько, вокаліст Нестор Цибрицький та флейтоист І. Шокер. У програмі їхніх виступів входять твори Во-

лодимира Божика, Володимира Івасюка, Анатолія Кос-Анатольського, Марка Кропивницького, Миколи Лисенка, Платона Майбортиса, Григорія Кітастого та Ігоря Сосенського.

Президія Громадського Комітету для відзначення 40-річчя УГВР, до складу якого ввійшли 68 діячів української науки, культури, громадського життя та майже всіх професій із ЗСА, Канади, Англії, Франції, Німеччини і Австралії, очолює заступник голови проф. д-р Василь Гринько і д-р Степан Ворох. Секретар проф. д-р Василь Каліношич та члени, інж. Роман Рогожа, Антін Драган і Уляна Старосольська - Любомир. Діловий Комітет, очолює м-р Роман Ільницький, а в його склад входять ред. Микола Галив, інж. Роман Гасцький, проф. д-р Микола Лабунька і Євген Стахів.

Комітет звертається з гарячим закликом до української громади взяти масову участь у цій ювілейній імпрезі, програма якої буде записана на магнітофонну плівку та передана в Україну.

Громада Балтимору подарувала НТШ 7,000 дол.

Балтимор, Мд. (С.М.). — У неділю, 8-го квітня ц.р., з ініціати Об'єднання українців Америки „Самопоміч“ відбулася тут зустріч голови Наукового Товариства ім. Шевченка д-ра Ярослава Падюха з місцевими громадою, щоб відзначити Ювілей 110-річчя НТШ.

Збірання, яке відбулося в домі „Самопоміч“, відкрив голова Об'єднання д-р Андрій Лемішка, який привітав д-ра Я. Падюха і зібраних громадян та з'ясував мету сходни. Після цього попросив до слова д-ра Я. Падюха, який в своїй доповіді навісвітлив ролі НТШ в історії України, починаючи від його заснування аж по сьогоднішній день.

Після доповіді д-р Я. Падюха давав відповіді на питання зібраних відносно матеріального стану та майбутніх завдань НТШ.

Переведена збірка місцевих громадян на Ювілейний дар НТШ, якого займався Семен Михайлович при видатній допомозі Анни Самутин і Петра Войтовича, принесла в чисельності раніше зложені датки, 7,050 дол. Збірка продовжується.

Слід відзначити, що в місцевій громаді є три фундатори, що зложили по 1,000 дол.: д-р Омелян Деллі Корте, д-р Дмитро Дарія Кос-Трубіцький і д-р Андрій і Лідія Лемішки, та двох меценатів, які зложили по 500 дол.: а саме: Самутин Анна, та Василь і Стефа Татчиня. На закінчення відбулось висвітлення фільму з ювілейної святкування НТШ.

Після цього зібрані ще довго готували при каві і перекусці, яку влаштував місцевий 59-й Відділ США.

Відзначають 40-річчя ЗУАДК

Філадельфія (О.Т.). — Згідно з ухвалою Крайової Ради Директорів, Екзекутива ЗУАДК-у вирішила, що в суботу, 27 жовтня ц.р., тут у шкільному приміщенні Сестер Васильянок на Факс Чейсі, відбудеться святочне відзначення 40-річчя існування і праці ЗУАДК-у науковою

конференцією та зустріччю з українським громадянством на Ювілейному бенкеті з місцевою програмою.

Побажанням є, щоб у заплановані дні українські організації та установи Філадельфії й околиць не влаштували власних імпрез.

НТША вшанувало Шевченка науковою конференцією

Нью Йорк. — Наукове Товариство ім. Шевченка в Америці разом з УВАН і УНІГУ перевело в суботу, 7-го квітня, традиційну вже щорічну наукову конференцію, присвячену своєму патрону.

НТША, як відомо, має окрему Комісію шевченкознавства. Голова НТШ д-р Ярослав Падюх підкреслює у своєму короткому вступному слові саме вічну актуальність Тараса Шевченка — вона тим паче очевидна тепер, коли в Україні настав стан гірший, як був за часів Валуєва і Емського указу, бо там де намагання зліквідувати українську національну самобутність. Д-р Падюх закінчив свою промову цитатою з вірша Ліни Костенко „Наша совість“.

Першим доповідав проф. Юрій Шерех-Шевельов, голова УВАН, який звернув увагу, що яких десять років тому уважалося, що вже вичерпано науку шевченкознавства, що „ми вже все знаємо про Шевченка“. Після праць багатьох українських

Доповідачі (зліва): проф. Л. Рудницький, проф. Ю. Шевельов, д-р Я. Падюх, проф. Б. Рубчак і проф. П. Одарченко.

них науковців, ми переконались, що треба все ще досліджувати Шевченка, який усе ще нам невідомий в усіх подробностях свого життя, психіки і творчості. За вужчю теми своєї доповіді, вголосі читав поетичні твори проф. Шевельова елегантним стилем і формою вислову, презентував подібність віршів Пушкіна і Шевченка про „слов'янські ріки“. Преле-

УРЯД УНР ВИЗНАЄ ПАТРІАРХАТ ПУКЦЕРКВИ

Рим (ОУПС-УІБ). — Після відвідин Стамбулу й Атен д-р Ярослав Рудницький перебував із початком квітня 1984 року в Римі. Крім нарад із членом екзильного уряду УНРРеспубліки д-ром В. Федоренчуком, у часі яких порушено актуальні питання української зовнішньої та внутрішньої політики, він записав на стрічку великою передачею в українському відділі Ватиканського радіо й мав розмови з керівниками його о. К. Корчогініні і о. О. Голубацьким, ЧСВВ.

З нагоди закінчення Святого року в Римі д-р Рудницький взяв участь у напівщорічній конференції святої Петра, а в товаристві д-ра М. Богатюка відвідав Східно-Конгрегацію — Владика М. Марусина та мав зустріч із Владикою-коадьютором М. Любачевським.

На окрему увагу заслуговують його відвідин Орієнтального інституту та УКУ, де його вітали о. настоятель П. Степко та лекан о. д-р І. Хома.

Кульмінаційною точкою його відвідин була офіційна аудієнція в Блаженнішого Патріарха Йосифа, 4-го квітня, в часі якої він склав в імені Президента й Уряду

заяву УНРРеспубліки у справі українських патріархів. Уважаючи їх за найвищих адміністративних завершених східних церковних структур і беручи до уваги, що українсько-католицький патріархат успішно існує як де-факто установа вже десять років, а тим самим вирінає справу започаткування проєкту його визнання де-юре, д-р Рудницький як голова Уряду УНР в екзиль заявив повне державне правне визнання українського католицького патріархату тепер під керівництвом Патріарха Йосифа. При цьому він висловив надію, що до 1988 року — 1000-ліття першого державно-правного (світського) акту в церковно-релігійних справах — урядовою легалізації християнства в князів Русі-Україні Володимиром Великим у 988 році, теж і Українська Православна Церква оформить свою структуру в виді патріархату.

Уряд УНРРеспубліки готує в цій справі „Універсал 22-го січня 1988 року“ для проголошення в ювілейну роцію, обмежуючись виключно до світського, а не церковно-канонічного аспекту справи.

Три українські науковці виступали на конгресі в Торонто

Торонто (ОЕС). — Від 30-го березня до 1-го квітня ц.р. тут відбувався 14-й Конгрес Асоціації популярної культури та 6-й Конгрес Асоціації американської культури. На цих двох конгресах виступало 1,350 науковців-додовідачів, які брали участь у 416 різних панелях.

Три доповіді були на українській темі. Проф. Наталія Аполюк з Інституту св. Андрея у Вінніпегу доповідала у панелі „Канадсько-американська словесність“

про українські елементи в канадській літературі, а проф. Роберт Клімаш, також з Інституту св. Андрея, мав доповідь про словесний вияв у народній культурі. Темою його доповіді була роль української мови в історії української літератури в Канаді.

Проф. Богдан Чопик з Юта університету брав участь у панелі про імміграційну літературу в Канаді. У своїй доповіді він говорив про нову літературну творчість Яра Славутича.

Пожертвували 1,000 дол. на українців в Бразилії

Філадельфія (О. Татомір). — Українські громадяни Дітроїту Михайло і Марта Віхорек жертвували 1,000 дол. на цюгорічню „писанку для ЗУАДК-у“, яка є в цілому призначена на потерпілих від повені українців в Бразилії.

Це не перша щедра жертва членів-добродіїв ЗУАДК-у, подружжя Віхорек. У 1981 році вони зложили 1,000 дол. на українських втікачів з Польщі та інших комуністичних країн, що опинилися в переселеннях осередках Австрії і Німеччини. В минулому році вони знову жертвували 1,000 дол. на „писанку для ЗУАДК-у“.

У Вінніпегу планують відкриття пам'ятника жертвам голоду

Вінніпег, Ман. (А.К.). — Пам'ятник жертвам голоду в Україні 1932-33 років буде урочисто відкритий тут на репрезентативній площі перед Миською радою під вечір у четвер, 24-го червня ц.р.

Такі рішення зроблено на останньому засіданні Комітету побудови пам'ятника в неділю, 15-го квітня. Були прийняті інші остаточні рішення в цій престижній справі. Комітет затвердив форму і текст відзначки і відкриття, що пішла у продукцію з доброго металу і закінчиться дорогою пам'ятником для всіх учасників тієї рокової події, а також прийняв план влаштування спеціального Інформаційного Вечора у п'ятницю, 4-го травня ц.р., що відбудеться у залі Чатліні „Провітти“.

На цьому вечорі з вільним вступом для всіх українців члени Комітету докладно з'ясували своїй громаді всю підготовку та програму відкриття та інші аспекти пам'ятника, а також акції для схвалення вже прокламованого голоду в Україні в наважіння історії у школах Манітоби і протинакцію висвітлення Москви, напихаючи зем'яків.

Як було з'ясовано на засіданні в неділю, 15-го квітня, збірка пожертв на кошт пам'ятника проходить успішно і немає сумніву, що заклик Комітету до української громади про потрібні йому для завершення всіх проєктів яких 20,000 дол. не зустріне перешкоди, бо вже тепер Комітет має світлі зразки жертвенності з боку окремих громадян, родин та організацій.

Відкрили вірус, що викликає недугу „АІДС“

Вашингтон. — В понеділок, 23-го квітня ц.р., на окремій пресовій конференції секретар справ здоров'я, і обслуги людей Маргарет Геклер подала до відома, що в Крайовому інституті дослідів рака лікарі знайшли новий вірус, який після усіх правдоподібностей викликає синдром браку органічної відпороності або в скороченні „АІДС“, недавню розгорілу небезпечну недугу, яка закінчується звичайно смертельним захворюванням на рака. Новий вірус назвали „ГЛВ-3“, а його безпосереднім винахідником є д-р Роберт Галло. Винахідники запевняють, що вони вже розвинули спосіб продукувати цей вірус масово на те, щоб вкрити знайти ліка на цю таємничу недугу, на яку в ЗСА заворило вже понад 4,000 людей.

Майже рівночасно, бо минулого тижня, в Інституті ім. Пастера у Парижі французький лікар д-р Люк Монтанієр відкрив новий вірус, якому дали назву ЛАВ, і як ствердив Центр контролю недуг в Атланті, цей вірус правдоподібно спричиняє недугу „АІДС“. М. Геклер поінформувала пресу, що обидва майже рівночасно відкриті віруси є „майже певно“ такі самі і вони приспороють можливість знайти відповідні охоронні ліки на недугу „АІДС“. Відкриття цього нового вірусу уможливить завчасу

стверджувати присутність синдрому браку органічної відпороності в крові і тим самим не заражувати ним тих, які потребують постійно трансфузій крові, як наприклад, при недугі гемофії (спадкове захворювання, що викликає тривалі і значні кровотечі).

Як інформують, ідентифікування вірусу може вже до шістьох місяців бути в загальному вжитку при пробах крові. Остерігаються, однак, що знайдення вірусу, який викликає недугу „АІДС“, не може в скорому часі допомогти тим, що вже заражені цією страшною недугою і не можна сподіватися скоріше як за два роки серуму, щоб запобігти недугі. Потрібно ще довгих місяців праці науковців, щоб вивести, що два знайдені віруси у Франції і в ЗСА є ті самі і чи справді можна бути на сто відсотків певним, що ці віруси і викликають синдром браку органічної відпороності.

Але цей перший проміг надії у поборюванні нової і так небезпечної недуги викликає загальну радість та надію на остаточне її поновлення. Як відомо з статистичних даних, найбільше число захворювань є досі в Нью Йорку, бо аж 43 відсотки, а можливість зарізати цією недугою через трансфузію крові викликає хронічний брак у банку крові міста Нью Йорку.

Землетрус навістив Каліфорнію

Сан Франсіско. — У вівторок, 24-го квітня ц.р., в популеніх годинах навістив північну Каліфорнію сильний землетрус, який виказував на скелі Ріхтера висоту 6,0. Найсильніше відчувався його в околиці Сан Франсіско і Сан Гозе і тривав він від 15 до 30 секунд.

На шастя, землетрус не зробив великої шкоди в людях і лише кільканадцять осіб потерпіло від поранень. Натомість багато будівель пошкоджено, а в крамничих із харчами побиті усі харчі, що були в скляних посудинах. В місті Сан Гозе наслідком землетрусу тріснула велика рура з оливою, яка викликала вогонь і шкоди від пожежі на один мільйон доларів.

Найсильніше відчули землетрус ті, що були в Сан Франсіско у високих будівлях, які хиталися сильно декілька секунд. Сила землетрусу була велика і знавіш дивуються, що він викликав відносно мале знищення.

Землетруси в Каліфорнії є частим явищем, хоч рідко такої сили, як землетрус у вівторок, 24-го квітня. Останній сильніший землетрус на скелі Ріхтера 6,7 був у травні минулого року. Він зробив велике знищення в околиці, віддаленій лише 100 миль на південь від Сан Гозе, де тепер відчули потрясіння. Шкоди з минулорічного землетрусу, винесли 31 мільйон доларів. Найвищої шкоди — це не обрховано.

У СВІТІ

В НІМЕЧИНІ ВЖЕ протягом кількох днів перед і після Великодня відбуваються багатотисячні протестні демонстрації проти перерогів у зброєні та проти встановлення американських ракет. Організатори цих протестів виступили проти західних маршів підтримки, що маршрувало півмільйона демонстрантів, але поліція каже, що їх було насправді коло 200,000. В місцевості Мутланген, де вмонтовані американські атомові ракети, навколо американської військової бази молоді люди зробили „людський ланцюг“, який охопив ший обвід бази. Було там 20,000 осіб. В Мюнхені, де є спеціальна гора, напалена з цегли, скла та інших уламків із зруйнованих американськими бомбами мюнхенських будинків, навколо цієї гори, ходили демонстранти, також побравшись за руки великим колом, скандуючи гасла проти ЗСА і підкреслюючи той момент, що тепер ролі помінялися; мілітаристи стали „миролюбцями“, а миротворці — „паліями“ війни.

ВЕЛИКОДНЯ НЕДІЛЯ була святковим Днем Воскресіння Христового об'єднано по всьому християнському світі. Але особливо людно і урочисто цей Великдень святкувався у Ватикані, де збиралося на площі перед базилікою св. Петра 350,000 християн і де Папа Іван Павло II вголос привітання до народу — його Великодне благословення в 45-ти мовах світу, серед яких знову, як і кожного разу з усіх нагод, Папа говорив українською мовою для всіх українських вірних у диспосі в Україні. У своїй проповіді Папа з болем також критикував „приготування до війни“ і табував тероризм, який переходить всі можливі межі. На закінчення Великодніх урочистостей Папа зачинив власноручно дві величезні двері до базиліки св. Петра, як символічне закінчення Року Покути, що його він проголосив минулого року під час свята — Воскресіння Христа.

ВИЇЗДЖАЮЧИ ДО КИТАЮ, президент Роналд Реген відвідав більше підготовлювався до відвідин, ніж у будь-якому іншому разі, і що обставини розізнає західна преса, як своєрідну „сентузістичну пошану“, яку має Президент Америки для Китаю, країни-гіганта з однією з найбільш численних населення. Але, не зважаючи на весь цей ентузіазм президента Регена до Пекіну, китайці з континентального Китаю незадоволені Америкою тому, що, наприклад, торгівля ЗСА і „маленького“ Тайвану становить річну обороту на 16 мільйонів доларів, а торгівля ЗСА з величезним Китаєм — становить тільки 4,4 мільйона доларів. Китай найбільше добувається від Америки — зрівнянці її міцних зв'язків з Тайваном, особливо Китаєві йдеться про зменшення продажу американської зброї Тайванові. Але цього від республіканського консервативного президента Пекін навряд чи зможе добитися, — кажуть знавіш китайсько-американських справ.

В АФГАНІСТАНІ ЗНОВУ ВЕДЕТЬСЯ ВЕЛИКА СОВЕТСЬКА ОФЕНЗИВА

Вашингтон. — Із західних джерел розвідки стало відомо, що протягом кінця тижня Великодня в окупованому Совєтами Афганістані значно поживався наступ совєтів на повстанські сили, які ведуть завзяту боротьбу проти совєтського окупанта.

Головне вістря удару совєтських військ скероване на повстанців, які оперують у долинах і гірських проєсних ках, якими йде головний шлях совєтського військового постачання з Москви до столиці Афганістану Кабулу. Цей наступ совєтів, що розпочався в першому тижні квітня, в останній дні посилюється. Совєтські сили збільшено на моторизовану стрілецьку дивізію, приблизно силою 12,000 воїнів, і бомбардувальними літаками, серед яких переважають літаки типу ТУ-16, які нещодавно перекинуто Москвою на прикордонній совєтській летунській базі. В боях велику роллю грають бойові літаки, з яких обстрілюють гнізда повстанців по горах, ущелинах і долинах навколо столиці.

З повстанських джерел на томість надійшла на Захід вістка, що повстанці, які рішені битися до останнього віддиху, успішно перервали лінію постачання від совєтського міста Термез до Кабулу, захопивши і зруйнувавши Матток — міст, що пролягає через ріку Гюрбанд. Але хоч яка велика ця перемога для повстанців, то вона не довготривала, бо совєти, кажуть, знавіш можливість майже негайно поновити постачання в разі потреби повільним шляхом. Навантажність тепер на кордоні трьох ескадронів совєтських бомбовиків середнього засягу, відомих на Заході під назвою „Белджер“, разом з великими з'єднаннями літаків для атак наземних інсталяцій та великі запаси так званих „танка-

тин“ не вміщують нічого мусульманських афганських повстанців.

Вже у середу, вранці, 25-го квітня, з офіційних протестів совєтських радіових передач з Афганістану стало відомо, що велика совєтська офензива в окупованому Москвою Афганістані, разом з протестами афганцями, дала вже перші „овочі“ для окупантів і для вірних окупантам сил: вони захопили долину вгору на північ від Кабулу, де містилася найсильніша повстанська база всієї півночі чотирьох років (починаючи з осені 1979 року), під проводом Ахмада шаха Масоода, з якої афганські повстанці успішно робили виходи проти совєтських окупантських військ. Остання „квітева“ офензива совєтів є шостою в черзі таких наступів на незалежних афганців, метою якої є вибити повстанців з долини Панджшір, що становить близько 70-ти миль довжини і пролягає в північносхідному напрямку приблизно на відстані 50 миль на північ від столиці Афганістану Кабулу, який як відомо, є в руках совєтських окупантів і ними підтримуваного маріонеткового уряду Афганістану.

Ці нові наступи великих совєтських воєнних з'єднань, згідно з інформацією американської і англійської розвідки, тим відзначаються від попередніх, що цієї разі супроводжується інтенсивне бомбування з високих потів тяжкими і середніми бомбардувальниками літаками, які скидають суцільні „килими“ бомб, не вибираючи об'єктів бомбування. Тобто треба побоюватися величезного нерозбірливого знищення в людях і майні, а тоді, як наслідок цього розпочнеться нова хвиля втікачів з Афганістану до сусідньої країни Пакистан, де вже є великі скупчення біженців-афганців.

В АМЕРИЦІ

ЕЛЕКТРИЧНА КОМПАНІЯ Лонг Айленд, яка стоїть перед банкрутством з приводу того, що плановані нею нуклеарні реактори викликали широкі протести, одержала пропозицію від газової компанії Бруклінг продати за 300 мільйонів доларів право на доставку газу.

НАЙБІЛЬШИЙ ВІД ШЕСТИДЕСЯТИ років шаховий турнір в Нью Йорку розпочався у вівторок, 24-го квітня ц.р., і в них бере участь понад 50 найкращих шахових мистців світу. Цей турнір попередив шахові змагання за мистецтво ЗСА минулого тижня. В міжнародних змаганнях в Нью Йорку не беруть участі шахові мистці СРСР, які є найкращими в світі. Переможцю у теперішніх змаганнях в Нью Йорку одержить нагороду у висоті 18,000 доларів, а всі нагородні виносить 50,000 дол. Змагання відбуваються в еспанському культурному центрі.

ДО ВАШІНГТОНУ ПРИБУВ з Нікарагуа Пруденціо Бальтодано, якого спровадили протиурядові чинники з Нікарагуа на те, щоб він свідчив перед Палатою Репрезентативів і Об'єднаними Націями про переслідування і тортури, яких він зазнав від сандіністів у місці лютоту. Він є готовий зізнавати як його, без найменшої причини, мучили урядові війська та при тому віддали йому одне вухо.

МЕЙОР МІСТА ПРОВІДЕНС в Роял Айленд, мусів зрозуміти з свого посту тому, що його судять за переступлення закону, а в такому випадку він не може бути на публічному посту. Одним із найважливіших закладів у відношенні до мейора Вілсента А. Чіані є те, що він зібрався в руках напад на будинкового Раймонда ді Лео, який бушміт мав любовну аферу з розведеною дружиною мейора.

ЕЛІЗАБЕТ БУВІЯ, важко хвора жінка, яка викликала широке зацікавлення своїм бажанням померти від голоду, а не терпіти далі, вперше після семи місяців почала їсти у Великодню неділю. Зміна в її настанові наступила після того, як нею зацікавився і подержав жінка-психіатричний помічник та своєю терапією зменшила фізичні терпіння хворої.

ДИРЕКТОР ФІЛЬМУ „Смуга сутінку“ (Twilight Zone) і два його співробітники мусять стати перед судом як співвинні у нещасливому випадку, що трапився в часі накручування того фільму, при якому згинув головний актор Бік Морров та двоє дітей, що грали малу ролу у фільмі.

АЛЬМАНАХ УНС НА 1985 РІК

Редакція „Свобода“ вже почала підготовку матеріалів до Альманаху УНС на 1985 рік. Частиною він буде присвячений подіям після закінчення Другої світової війни, тобто перебування українців в таборах Д-Пі, а відтак в усіх існуючих до країн нового поселення. Матеріал про цю подію події української і англійською мовами проситиметься авторів надіслати до 20-го червня ц.р. — Ред.

СВОБОДА

FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Subscription: 1 year — \$40.00, 6 months — \$22.00, 3 months — \$12.00. UNA members: \$7.50 — 6 months, \$15.00 — 1 year. Change of address — \$1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:

"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не несуть відповідальності за зміст. Редакція застерігає своїх авторів в потрібні виправляти і скорочувати надіслані матеріали. Незадоволені матеріали повертаються тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши задрядовану коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік \$40.00, на півроку — \$22.00, на 3 місяці — \$12.00. Для членів УНАО \$7.50 на 6 місяців, \$15.00 — на рік. За кожну зміну адреси — \$1.00.

Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Хемічна зброя

Дня 4-го квітня ц. р. президент Реген проголосив план американського Уряду про заборону продукції і вживання земних засобів війни і закликав уряди всіх держав світу прийняти цей план для загального добра і охорони людства. Цей план, який по своїй суті є куди більш специфічним і повнішим ніж існуючі міжнародні договори в цій справі, пропонує також ряд заходів відносно міжнародної інспекції.

Віцепрезидент Джордж Буш, виступаючи на розброєній конференції 18-го квітня ц. р. у Женеві, предклав цей план під заставу рішення 40-ка представників держав, які беруть участь у конференції.

Звичайно, всі зацікавлені урядові чинники чекали як на ці далекоїдучі пропозиції американського Уряду зареагує Москва. Реакція союзу правління, як правило, була наскрізь ворожою і наскрізь негативною. Офіційний союзу пресовий орган "Новості" облив "холодною водою" пропозиції президента Регена, називаючи їх "дешевим фантомом галасливої американської реклами за Медісон авеню" в Нью Йорку. Союзу преса відразу ж схарактеризувала пропозиції Вашингтону як "засіб для збирання розвідного матеріалу", що, як відомо, є великим аргументом Москви проти всякої закордонної інспекції.

Пропонуючи прийняття цього американського плану, віцепрезидент Буш у дальшому твердив, що американський план вище далекоїдучі, методи перевірки і інспекції, і що американські пропозиції не тільки забороняють вживання хемічної зброї, але й ітню продукцію, чого немає в міжнародних договорах.

Запитаний на пресовій конференції про евентуальну реакцію союзу уряду віцепрезидент Буш сказав, що американські пропозиції щодо інспекції є "унікальними" не тільки для СРСР, але для всіх інших країн, включно з Америкою.

Коли запитали союзу делегата на конференцію Віктора Ізраїлія про його думку щодо американських пропозицій, він відповів з типовою союзу стереотипністю, що американські пропозиції розглядатиме союзу уряд. Однак коли віцепрезидент Буш вийшов з конференційної зали, Ізраїлія повторив уже знамі союзу офіційні аргументи проти американських пропозицій, додаючи, що виступ президента Регена був "звичайним виборчим спогадом" для зискання тих американських громадян, які нібито вважають закордонну політику Регена відносно Союзу — надто войовничою й провокаційною.

І хоч на конференції покищо не прийнято американських пропозицій, то в Західній Європі ці пропозиції викликали позитивну реакцію; уряди багатьох держав дістали особливий стимул для боротьби за заборону хемічної зброї, тобто вони також є проти вживання її у війні поміж Іраком і Іраном.

У Західній Німеччині правляча коаліція німецьких політичних партій позитивно сприйняла ці американські пропозиції. Голова відділу для розброєння при Християнській демократичній партії Юрген Тоденгофер в цілості одобрих пропозиції Президента ЗСА, зазначаючи, що за останніх 15 років Союзу розбудував свій арсенал хемічних засобів війни до великих розмірів, тоді коли Америка притримувалася добровільного мораторію за президента Річарда Ніксона. Німецький лідер далі загада, що така заборона виробляти хемічні засоби війни повинна початися в Європі, де є сконцентровані їх найбільші склади.

Інші німецькі політичні провідники критикували союзу уряд за бездискусійне відкинення американських пропозицій, навіть не познайомившись з деталями американського плану.

Ця масова союзу пропаганда проти американського плану, — твердили інші німецькі провідники, — вказує на "цілковитий брак доброї волі" з союзу боку.

Як відомо, уряд Західної Німеччини вже давніше перестав продукувати і магазинувати хемічну зброю, отже його рішення підтримка пропозицій президента Регена, на ділі, є вислідом переконання і зрозуміння конечности, а не тільки звичайним дипломатичним і куртуазним оплескуванням американського союзника.

На цей раз політична увага світу на мент відвернулася від зосередженої точки зацікавлення на обшир побережжя Венесуели і Нідерландських Антилів. Як виявляється, основною причиною є відомість, що в цьому обширі, або, уточнюючи в районі Нідерландських островів, відкрито у неглибокій морській міліні, нові, і дещо більш родовища нафтокопалін, а зокрема вблизи архіпелагу Нідерландських островів, що їх дуже часто називають "трикутником АБК", що виводить свою назву від початкових літер: Аруба, Бонайр, і Кюраккао.

Це що найбільше насторожує під сучасну пору Венесуелу, це закон у морському домовленні, якого, до речі, ЗСА покищо не ратифікували і не підписали. Вищезгадана пропозиція домовлення гарантує, що кожний, навіть і найменший острів, може користуватися правом ексклюзивності економічної зони (у технічному скороченні ЕЕЗ), обороняти право на риболовлю, або природних підморських родовищ. Найціткішим прикладом того, що кожна територія цих островів може користуватися цим 200-мильним охоронним поясом, це острів Аруба, який має 69 квадратних миль і

Ярослав Курдидик

РОЗГОРТАННЯ НОВОЇ "СТРАТЕГІЇ НАФТИ"

67,000 населення, і він висовує та фаворизує цей закон.

Зацікавлення Заходу цим новим відкриттям нафтових родовищ у районі "нідерландського АБК", а в першу чергу ЗСА, — містить свою важливість у тому, що висовується і створюється нова можливість у поширенні контролю, що її популярно називають — "стратегією нафти".

Це слід зрозуміти так, що у зв'язку із назріванням перманентною загрозою Перської затоки, як теж із постановами трудючих, що можуть насуватися у кожній більшій напрузі, або з есентуальних воєнних дій, нафта в тому обширі може набрати велими важливої вартості і значення, як запального у стратегічних плануваннях. А деякі мілітарні аналітики висовують думку, що теперішні нові відкриті геологічні докази промовляють за тим, що у вищезгаданому обширі, готова створитися і постати зовсім нова, хоч досі ще точно не розроблена — "Караїська нафтова стратегія".

Сюди зараховують — як два "основні стовпи" — Мехіко і Венесуелу, очевидно із поширенням впливів, що охоплюватимуть південні побережжя Гватемали і Белізу (колишнього Британського Гондурасу). У дальшому промірі, це нове нафтове плянування, має у плянах поширитися на побережжя Колумбії, Гвіані, Тринідаду і Тобаго, аж до островів Св. Мартіна.

У фахових журналах вже появились навіть теж дещо обширніші описи про те, яких вислідів добились перші "нафтові велетні", до них зараховують "Ексон", "Рояль Дач Шелл", "Бритиш Петролеум" та "Авантін". При цій нагоді можна зустріти теж підтвердження, про причину війни на південному Атлантиці, між Великобританією і Аргентиною за контролю Фальклендських (Мальвіна) островів. Отож, перед цим воєнним зударом виявилось, що на південь від островів, депростяється т. зв. "Бирвуд Бенк" на відносно районі плиткомора відкри-

то велетенські родовища природного газу, а це і підтверджувало, що впазі із газом, напевно є і більша кількість нафти.

Мілітарні спостерігачі заподіяли, що в останньому часі проявляється доволі помітне напруження між Венесуелою і Нідерландією, яке у деякій мірі нагадує колишню ситуацію із 1982 року, що постала була між Великобританією і Аргентиною за Фальклендські острови. Близька подібність зокрема в тому, що тут ідеться теж про острови, а саме, про Нідерландські Антілі. Венесуела заступає становище, що малим островом, хоч би навіть із поклами нафти, не повинно прислуговувати право 200 миль периферійної охорони.

Із уваги на те, що в минулому році відкрито знову додатково нові досить догідні і засоби нафтові і газові родовища на захід від острова Аруба, а в Колумбії у гирлі ріки Магдалена перше пробне свердління почало доставляти понад 15,000 бочівок нафти денно — менші держави з того обширу, бачим то звернулися потайком до ЗСА і просять за "підопічну охорону".

Це сталося особливо із Закінчення на ст. 3.

Іван Кедрин

МИХАЙЛО ГРУШЕВСЬКИЙ ПРО СЕБЕ І ПРО ІНШИХ

(Любомир Винар: "Автобіографія Михайла Грушевського з 1926 року". Українське Історичне Товариство, Нью Йорк-Мюнхен-Торонто, 1981 р., стор. 82)

ральної Ради. Насправді — це багатогранна постать, складна, — велетень науки, але й політик, основник новітньої української історіографії і співтворець відомої української держави, людина дуже складної вдачі — поруч із аксіомною правдою про нього, як титана праці і науки, що породжує різні сумніви.

Передрукована проф. Винаром "Автобіографія" Михайла Грушевського з'ясує, м. і., докладно його перші кроки на шляху української науки і способ, як він став професором історії у Львівському університеті та яку роль у цьому відіграв Володимир Антонович. Але у цій "Автобіографії" є тільки згадка, короткі натяки чи короткі ствердження деяких фактів, що їх треба дослідити і з'ясувати — що саме й роблять "грушевськості". До речі: проф. Любомир Винар засновник і голова Українського Історичного Товариства та редактор "Українського Історика" видав ту книжку, як "Серія: Грушевська ч. 2", "Грушевська" чи "Грушевськості"? Котрий з тих висловів краший?

З цієї "Автобіографії" виходить ясно, що Михайло Грушевський був просто очманілий на пункті наукової праці, її організації, досліджування і писання. Проф. Грушевський нарікає, з яких

ми величезними труднощами, але з якою невсипущою терпелістю і завзятістю він видавав один за одним томи "Історії України-Руси", все одно довізши її у дев'ять томів тільки до 1658 року. Грушевський нарікає на труднощі, що їх мав в НТШ і українському суспільстві в Галичині, але не входить в причини і будьякі деталі. Повторює тільки кількакратно свою позицію супроти "угодливості" супроти поляків політики керівної Націонал-демократичної партії, що й висловив у своїй критичній супроти цієї політики книжці "Наша політика". Проф. Л. Винар правильно підозріває, що автором анонімової відповіди Грушевському на ту книжку був його колишній учень Стефан Томашівський: це була публікація таємниці — сам проф. Томашівський із цим не скривався. Двох сутніх речей нема в "Автобіографії": М. Грушевського і завагах про Винара: 1) Закид "угодливості" супроти поляків на адресу тодішнього українського політичного проводу був несправедливий, бо ж партія вела апурту боротьбу за поширення політичного, культурного і господарського стану посідаючи українців після прилучення Галичини до Австро-Угорщини у 1772 році. Сам проф. Винар покликається на першорядний тритомо-

вий твір Костя Левицького "Історія політичної думки галицьких українців 1948-1914" (1926), але й поза тією книгою існує до цієї справи преблагата література українською, польською і німецькою мовами, не враховуючи протоколів галицького союму і віденського парламенту, які збереглися. Одним з епізодів цієї боротьби була голосна, "музична" обструкція українських послів галицького союму, — одним з моментів цієї боротьби була й боротьба за український університет, в якій активну участь брав і сам проф. Грушевський. 14-го лютого 1914 року прийшло до компромісного порозуміння щодо реформи виборчого права до галицького союму, при чому між точками "угоди" було й заснування українського університету, дарма що поступовим побилюванням українських кафедр в Львівському університеті (з переходом Галичини під владу Польщі було у львівському університеті 14 українських кафедр і доцентур, — поляки всі їх скасували, залишивши кафедру української мови й літератури, обсадженої спольщеним "русиним" Яновим). Вибух Першої світової війни перешкодив реалізувати той новий етап польсько-українських відносин в Галичині — зроблена угода ніколи не задовольняла, все це був крок вперед.

Другий момент, що його промовчують проф. Грушевський і проф. Винар, яка була головна причина прикроїх і конфліктів, що їх мав проф. Грушевський у Львові? Це була його особиста прикра влада. Дослідити над життям і творчістю

Закінчення на ст. 4.

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ

Редактор Лев Якович

На слідах першої людини

Найновіші антропологічні нахідки в Африці кидують нове світло на розвиток людини, що почався набагато скоріше за дольогочасні обраховування та гіпотези вчених. Ці нахідки ставляють також під сумнів дату появи пекінської людини чи пак людиноподібної істоти, яка мала жити на землі приблизно півмільйона років тому.

Дві нахідки (одну зробив Річард Лікі (сін відомий антрополог в Африці) другу д-р Доналд Дюгансон із Кейс вестерн різерв університету в Клівленді, докзують, що людиноподібні істоти жили у Східній Африці приблизно 3 мільйони років тому.

Ще донедавна антропологі були тієї думки, що розвиток людини почався від одного до півтори мільйонів років перед нашою ерою. Нещодавні відкриття підтверджують згодом, що людиноподібні істоти, що їх вчені вважали досі пращодами людини та дали їм наймення "астралопітекус", в дійсності були тільки вимараючою віткою людського родинового дерева.

Згадане відкриття антрополога Річарда Лікі в Коба Форі, в Північній Кенії включас до неї, між іншим, череп випрямленої, людиноподібної істоти, тотожний з черепом людини з Пекіну, найдений в 1930 роках, вік якого окреслюють на 500,000 років. На думку Лікі, він пекінської людини був окреслений хибно.

Другий череп, давність якого Лікі окреслює на 2,5 мільйона років, нагадує славний череп "1470", який він найшов в 1972 році, а якого він був окреслений на 1,8 мільйона років. З уваги на те, череп "1470" — єдиний слід людини цієї правдої епохи на терені Африки.

Згаданий на початку Доналд Дюгансон провадив розкопки за слідами первісної людини в Етіопії, де найшов 150 костей пралюдей, вік яких він окреслює на 3,5 мільйона років. Зуби та щелепи тих пралюдей нагадують більше genus Homo, ніж genus Australopithecus. Дюгансон ставить гіпотезу, що ця пралюдська віднога була знищена у висліді якоїсь природної катастрофи.

Вагомість відкриття Д. Дюгансона, а головню Р. Лікі та його батьків (видатних антропологів) ґрунтується в цьому, що вони відкидають загальноприйнятий погляд антропологів, що людина, це нащадок виправленого "Австралопі-

текуса" (Australopithecus erectus), з якого вона розвинулася поміж 1,2 до 1,5 мільйона років та стала прародичем Homo Sapiens (Розумної людини), приблизно кількохсот тисяч років тому. Ці теорії заважають нищівного удару нахідки черепів родиною Лікі, з поєдністю мозку набагато більшого за Homo Australopithecus.

Усі дані вказують на те, що істоти пов'язані з тими черепами ходили на двох ногах і були нашими пращурами. Звичайно, ті відкриття завзято оспорювали інші антропологі з уваги на те, що, згідно з існуючим біологічним законом, існування двох або більше тваринних порід, при наявності одного джерела харчування, вважалось неможливим.

Нове відкриття Лікі підважило цю теорію, а також теорію пекінської людини, нахідки якої досі вважались найбільшим антропологічним відкриттям модерних часів.

До речі, доволі цікава є прасторія цього відкриття. Один з антропологів, що робив розкопки в Китаї, зашшов до аптеки, в якій поміж ліками запримітив зуби подібні до людських.

Ті зуби продавав власник аптеки, як лік на артрит. Зацікавлений антрополог отримав від аптекаря місце нахідки цих зубів, пещеру "Гори Костей Змія", в місцевості Хоукоутіен, 25 миль на південь від Пекіну. В тій пещері в 1927 році канадський антрополог Дейвідсон Блек знайшов біля 150 людиноподібних зубів, давність яких він розцінює на півмільйона років.

На початку Другої світової війни найдено в тій пещері черепи 45 людиноподібних істот, з поєдністю мозку трохи меншим за модерну людину. Вміжчас японці почали війну з ЗСА та швидко ходило зближалося до Пекіну: "В наміганні" вистіти якнайшвидше цінні нахідки з пещери, поспідаючи їх в скрині та завантажено на корабель. На жаль, в часі дороги всі скрині пропали з великою шкодою для науки.

У нещодавній відбутій пресовій конференції Річард Лікі, передаючи звітні повідомлення про свої антропологічні відкриття, виявив погляд, що китайські науковці повинні перевити в пещері "Гори Костей Змія" (з допомогою вуглецевої методу) давність землі, з якої викопано славні пекінські черепи. Він переконаний в тому, що попередню устійнений він цієї землі, неврівний, щонайменше на півмільйона років.

У ПОНЕДІЛОК, 23-ГО КВІТНЯ ц.р., з невідомих причин поспіла на землю з літака, який вилетів з летовища в Ньюарку сілоїк з мармелядою, що розбили шибви в переїжджаючому автомобілі та поранили жінку-водія. Треба було дві години, щоб прочистити шосе для літаків на летовищі від скла та солодких слілів. Летун не міг вняснити, що сталося і не завважив, що в його літаку було щось відкрите.

Додатково під команду Собеського було: австрійців — 28,000; саксонців — 10,000; баварців — 12,000 і франконців — 14,000.

Для підтвердження, що кількість козаків під Віднем була велика, був лист короля Собеського до Папи, писаний зараз по битві під Віднем дня 9-го грудня 1683 року, де король згадував, що спільною армією Заходу — польською, литовською і козацькою переміг турків. А для підкреслення заслуг козаків згадує у тому листі про козаків аж двократно. Про малий відділ козаків був би цього не писав.

Ситуація у Відні перед битвою була така: коло 16,000 вояків заложили, додатково студентські добровільці і професійні організації зголосилися до поміч. Разом коло 28,000 осіб. Кілька фортець навколо Відня попало вже в руки турків. Виславо кількакратно післянци до надходження військових союзників — благаючи приспішити похід. Але, післянци перемовлено, а листи із перекинуто стрілами з луків на сторону обложених, із заміром морально їх заламатим. Додатково емісії червоні десятикувала оборонці, відтак засоби амуніції вичерпувалися.

У такій ситуації зголосився Юрій Кульчицький разом з Юрієм Михайловичем до ризикової місії передістатися до таборів союзників, через перстені турецьких оточуючих військ та поінформувати союзників про критичну ситуацію і потребу негайної відсічі.

Юрій Кульчицький був православним українцем в протилежності до твердження моїх польських істориків) а не поляком. Кульчицький в молодих роках був на Січі козаком; пізніше дістався до турецької неволі там вивчив турецьку мову і звичай. Потім йому пощастило втекти з неволі і жив у Відні, де застала його облога. Ю. Кульчицького і його спільника Юрія Михайловича передодягнули і узброїли потурецьки, та вислали до союзників. На знак щасливого прибуття до союзників запалено великий огонь, як раніше домовлено з оборонцями Відня. Це сталося 15-го серпня 1683 року, вже по двох днях Кульчицький вернувся до Відня тією самою дорогою. Радості відвіден не було кінця. З подвійним запалом відбивали атаки ворога. Тепер капітуляція була виключена — бо надходила допомога.

Закінчення на ст. 4.

Д-р Остап Баран

ПЕРЕМОГА НАД ТУРКАМИ ПІД ВІДНЕМ

(Доповідь виголошена 4-го грудня 1983 року в Домі Фундації Костюшки в Нью Йорку)

1.

Могою тенденцією було представити події вірно, а не півправдиво, навіть якщо б це не дуже подобалося польським слухачам. Крім цього я уважав, що ігноранція і бойкотування цієї річчии не є в інтересі ан українців і поляків. Адже теперішня ситуація України як і Польщі логічно наказує залишити історикам дослди кривавого минулого та розпочати співжиття як рівний з рівним з уваги на смертельну небезпеку, яка загрожув обом народам.

Віден не був першим, де була співпраця поляків і українців.

1) Відбулася спільна перемога поляків, українців і литовців під Грунвальдом. Німецькі хрестоносці були розгромлені;

2) у 1621 році була спільна перемога під Хотиним, де 20,000 українських козаків під команду гетьмана Сагайдачного взяли на себе головні удари турецької армії, яка мусіла відступити;

Але один рік скоріше в 1620 році армія польського гетьмана Жолкевського була цілком розгромлена під Цецорою, бо гетьман Жолкевський зигнорував готівост козацків йому допомогти. Пізніше, 8-го липня 1659 року, український гетьман Іван Виговський під Конотопом розгромив 50,000-армію російського князя Трубецького, маючи забезпечене запілля з боку Польщі.

Тепер короткий кіт битви під Віднем: Папа Інокентій XI, передбачаючи турецьку атаку на Європу, запропонував "Святу Лігу" оборони Європи, створюючи Союз Австрії, Польщі і Венеції. Оцінюючи воєнну заправу козаків, Папа призначив на озброєння козаків аж 60 відсотків усіх грошових видатків на оборону Відня. Треба взяти до уваги, що турецький султан, хоч мав у пляні відати головними силами на Відень, проте великі частини армії вислав на Україну, щоб злезорієнтувати Європу. Видалось, що турецька навала найперше хоче зайняти Київ, а відтак владити на Варшаву. Ту лінійю фронту від Криму через Молдавію до Закарпатської України забезпечувало 20,000-на армія козаків під проводом гетьмана Куніцького.

Армія короля Собеського нараховувала — за одним автором — 16,000 вояків, а за іншим 26,000-а складалася із шістьох частин: 1) армія самого короля рекрутована з теренів східної Галичини і Холмщини; 2) армія воеводи Сінявського — з Волині; 3) армія з південно-східної Галичини і Правобережжя; 4) один відділ наверхованих військ головно німцям — під командою німецьких старшин; 5) армія козаків, оплукуваних Папою Інокентієм XI, під прапорами Папи, яких спотікувало було 3,000, потім 4,000; 6) армія з корінних польських теренів під команду гетьмана Яблонського.

Король Собеський, маючи на увазі таку велику кількість військ, рекрутованих з українських теренів, як також на одверте бажання православних, запросив в похід єпископа православного зі Львова Йосифа Шумляньського, як духовного опікуна і дорадника. В битві під Віднем єпископ Шумляньський був ранений, що записано на кам'яній плиті, яка тепер знаходиться в церкві Св. Юра у Львові.

Коли взяти до уваги, що одночасно війна з турками розгрілася від Криму до Відня і що 20,000 козацького війська під керівництвом гетьмана Куніцького, а інших 3-4,000 козаків були в рядах побіч короля Собеського під прапорами Папи, а далі, що сама армія Собеського більше як 50 відсотків походила з теренів Галичини, Холмщини і Волині, то сміло можемо сказати, що більше було українців в армії Собеського як поляків.

ДОРОГІ БАТЬКИ! ЯКЩО БАЖАЄТЕ ЗВ'ЯЗАТИ СВОЇХ ДІТЕЙ З УКРАЇНСЬКОЮ ОРГАНІЗОВАНОЮ ГРОМАДОЮ, ТО ЗАБЕЗПЕЧІТЬ ЇХ В УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДНОМУ СОЮЗІ ДУЖЕ ДЕШЕВОЮ ГРАМОТОЮ В КЛАСІ „ТР—65”, ЗА ЯКУ ЗАПЛАТИТЕ ЛИШЕ ОДНУ ВКЛАДКУ — 75 ДОЛ. І ВАШІ ДІТИ БУДУТЬ ЗАБЕЗПЕЧЕНІ НА 1,000 ДОЛ. ДО 23-го РОКУ ЖИТТЯ. ПІСЛЯ 23-го РОКУ ЖИТТЯ ЦЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АВТОМАТИЧНО ЗРОСТАЄ ДО 5,000 ДОЛ.

У наших похоронних відправах говориться, щоб світла пам'ять про померлого передавалась з роду в рід. Вояки Української Повстанської Армії, яким доля судила залишитись при житті і вирватися з обіймів ворога у вільний світ, після довгого часу не забули за своїх друзів по зброї, які згинували на полі бою, як вояки УПА за батьківщину і свій український наріч. Щоб вшанувати їх світлу пам'ять і щоб вона, як говориться, передавалась з роду в рід, запланували воздвигнути у їх пам'ять окремий пам'ятник, який нагадуватиме їхнє світле минуле. Так, цей план вже став дійсністю, він завершений і пам'ятник невідомим воякам УПА вже стоїть на українському цвинтарі у Бавнд Бруку, посвячення якого відбудеться на Провідну неділю, 29-го квітня 1984 року.

Ініціатори ідеї спорудження пам'ятника невідомим воякам УПА, серед яких деяких вже немає поміж живими, як наприклад, Івана Хоми-Богдана і Михайла Озимка-Залізняка та неперевіреного промотора цієї ідеї полк. Юрія Лопатинського-Калини, належить окреме признание. Признання їм належить за те, що вони серед сучасного доброту тут, у вільному світі, не забули своїх друзів

ВІДКРИТТЯ ПАМ'ЯТНИКА НЕВІДОМИМ ВОЯКАМ УПА

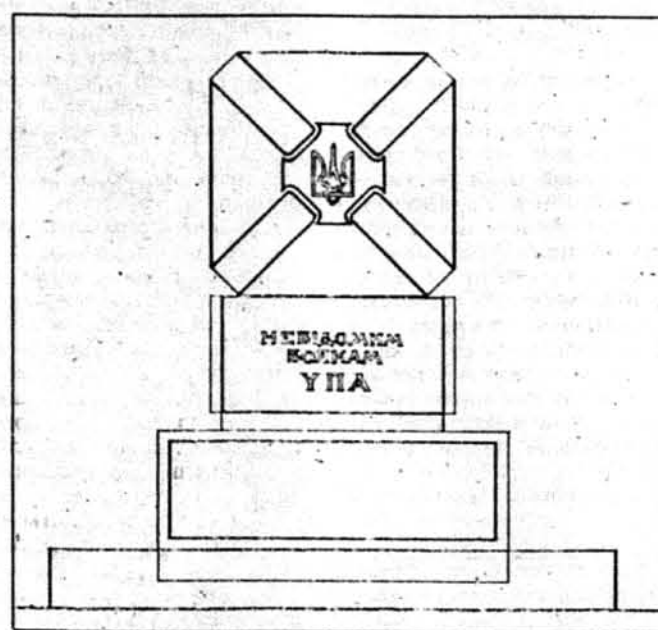

Рисунок проєкту пам'ятника.

по зброї, які здійснювали святу ідею — змагання за волю і незалежність українського народу. Цей пам'ятник невідомим воякам УПА має нам пригадувати не тільки світлу пам'ять невідомих вояків УПА, які згинували у боротьбі з ворогом, але й те, що ця боротьба не закінчена та далі продовжується у відомих формах

вияву. Заклик Комітету для спорудження пам'ятника у складі: Лев Котляр — голова, Олександр Білевиць, Богдан Мак і Володимир Юркевич — члени, згодом доповнений новими членами — Миколою Лебедем, Іваном Дмитриком і Орестом Мостовим, — підтримували ініціативу поставлення пам'ятника невідомим воякам УПА.

Як інформують з Комітету, українська громада у діаспорі, а в першу чергу, на терені ЗСА шедро відгукнулася і тим самим уможливила запланований проєкт здійснити. Цей факт свідчить про те, що українська людина, українська громада все ще не забула і пам'ятає тих, що у „люте время” не завагались взяти зброю в руки і стали в обороні українського народу проти гітлерівських загарбників і московсько-комуністичних душогубів.

Слід підкреслити, що ці події — боротьби українського народу проти двох тоталітарних сил, довершилися тоді, коли на заході, сході і півдні під ударами

гітлерівської Німеччини падали державні народи, а також захиталась тюрма народів, московсько-більшовицька імперія. Тоді поставала і формувалась на власних силах без жадної допомоги Українська Повстанська Армія, яка ставила міцний спротив двом тоталітарним силам. Сьогодні декому може видаватись це неймовірним, але це було дійсність.

УПА боролась проти стократ переважаючого ворога без жадної підтримки ззовні, за винятком українського народу. У цій боротьбі падали молоді вояки УПА, імен яких не записано, які визначували долю українського народу, зі славою записували порожні сторінки нашої історії у Другу світову війну і після неї. Вони є незалежним доказом, що український народ не буде підтримувати фашистської Німеччини, ні московсько-більшовицького комунізму.

На жаль, до сьогодні їхня подвигу гідна і героїська боротьба за свободу і незалежність українського народу ще неосмислена у нашій літературі. Ми ще й досі не поклали на полиці бібліотек монументальних творів про боротьбу УПА. В цьому напрямі слід привітати „Літопис УПА”, у якому зібрано і ще далі збирається документи з боротьби УПА. Цей проблематичний присвятив свою літературу творчості Іван Смолий і Степан Любомирський-Рихтицький, обидвох вже немає серед живих. Є небагато особистих спогадів вояків УПА, як наприклад, Івана Дмитрика, Дмитра Грицька, Хріна — „Зимою у Бункері”, чотвого Островерхи „Крізь сміх заліза” й інших.

Поставлений за проєктом мистця Богдана Доманника у співпраці з архітектором Богданом Геруляком пам'ятник невідомим воякам УПА у Бавнд Бруку буде завжди нам пригадувати їх світлу пам'ять, про їх чин і боротьбу, у якій віддали життя своє за друзів своїх, за свій народ-батьківщину.

Загадаймо їх безіменних, як у пісні говориться:

*Коли ви вмирали,
Вам дзвони не грали,
Ніхто не заплавав
Над вами.
Лиш у чистоту полі
Ревіли гармати,
А зорі вмигались
Сльозами.*

Це слова, які віддзеркалюють картину, кінець їхнього молодого життя. Як хтось забажає шукати їхніх могил — не знайде, вони розкинені по широких просторах українських земель та на підбігуновій півночі і зрівняні з землею. Ми повинні про них, безіменних вояків УПА, не забувати, а заносити наші щирі молитви у їх пам'ять.

Ми повинні численно прихити 29-го квітня на цвинтар у Бавнд Бруку, де буде посвячення пам'ятника у пам'ять невідомим воякам УПА і занести наші щирі молитви до Всевисьного Господа Бога, щоб їх нагородив щедрим ласками у своїх безмежних небесних оселях, де немає ні болю, ні печалі, а життя безкоштовне. Вони, відомі й невідомі вояки УПА, не пожаліли віддати свого молодечого життя за нас, за свою батьківщину — тому прийдем і поклонимось їхнім гробам та збережимо їх світлу пам'ять, щоб вона передавалась з роду в рід.

Хай цей пам'ятник невідомим воякам УПА, що впали у нерівному бою, пригадує нам нашу повинність супроти них. Своєю безпосередньою участю у посвяченні пам'ятника покажимо, що ми пам'ятаємо про всіх безіменних і невідомих вояків УПА, що впали у боротьбі за волю України.

Розгортання...

Закінчення зі ст. 2.

того часу, коли Венесуельська повітряна розвідка активність, як теж і Венесуельські воєнні кораблі почали запливати у нідерландські територіальні води, починаючи ще від 1982 року. У зв'язку з тим нідерландський уряд прийняв відповідні політичні і мілітарні заходи. Починаючи з 1986 року, всі „три АБК” остро-ви, отримавши повні автономні права, а в 1985 році навіть і повну самостійність. З мілітарного боку Нідерландія перекинула в

той обшир додатково 8 бойових джетів і два кораблі, легкий кружляк і фрегат.

Коментатори запримичують, що ЗСА, маючи такі важливі і легкодоступні родовища в тому обширі, мусять вести в цьому засягу таку політику, щоб там придбати нових союзників, але водночас, щоб і не зражувати таких, як Венесуеля і Нідерландія, а своїм авторитетом і впливами намагатися втримати — досить скопійований блясак.

На саїжу могилу Дорогого та Милої Подруги з юних літ
бл. п. СЛАВИ ТИМУС
з дому Романюк
замість весняних пролісків,
жертвую 25.00 доларів на церкву в Лурді.
Мужеві Євгену та доні Данусі з Родиною
наші глибокі вштовплені співчуття,
а пам'ять про Славу жити-ме вічно.
Стефа ЗАХАРЧУК-ГЕНГАЛО з мужем Павлом
Монреаль, 15 квітня 1984 р.

В ДЕСЯТУ РІЧНИЦЮ СМЕРТІ
нашого Найдорожчого
ТАТА, ДІДУСЯ, ВУЙКА І ШВАГРА
бл. п. інж.
Василя Перегівського
дня 28-го квітня 1984 р., о год. 11-й ранку
буде відправлено
БОГОСЛУЖЕННЯ з ПАНАХИДОЮ
в церкві св. Володимира в Глен Спей, Н. Й.
Просимо ласкаво згадати Покійного у своїх молитвах.

Доньки:
ІРЕНА МОКРІВСЬКА з Родиною,
НАДІЯ ТРОЯН з Родиною

Повідомляємо Родину, Приятелів та Знайомих, що
ПОСВЯЧЕННЯ ПАМ'ЯТНИКА
на могилі нашого Дорогого
МУЖА, БАТЬКА І ДІДА
св. п. інж.
Володимира Богачевського
відбудеться
в неділю, 29-го квітня 1984 р., о год. 2-й по пол.
на цвинтарі св. Андрія Первозванного
у Бавнд Бруку, Н. Дж.
Дружина — ТЕТЯНА БОГАЧЕВСЬКА
Діти — ЮРІЙ, ОЛЕГ, ОЛЕНКА з Родинами

ВІДОМИЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ фотограф Едмунд Едмунд помер у Каліфорнії на 82-му році життя. Він спеціалізувався у світлинах красивих американського заходу.

3 Волі Всевисьного відійшов у Вічність
у вісторок, 24-го квітня 1984 р. на 76-му році життя,
наш Найдорожчий
МУЖ, ШВАГЕР І ВУЙКО
бл. п.
Володимир Мриглоцький
соліст-співак в Україні, Польщі, Німеччині і ЗСА, член нью-йоркського хору „Думка”, співосновник і співак українського селища „Черче”, Cream Ridge, N.J., член Українського Народного Союзу 116 В'їдлі у Трентоні, Н. Дж.
ПАНАХИДА — в четвер, 26-го квітня 1984 р., о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Кошек-Портер, 990 S. Broad Street, Trenton, N.J.
ПОХОРОН в п'ятницю, 27-го квітня 1984 р., о год. 9-та ранку з похоронного закладу до парафіяльної церкви св. Йосафата при 1195 Deutz Ave., де о 10-й год. відправиться БОГОСЛУЖЕННЯ, а в свідти на український православний цвинтар св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж., про що у глибокому смутку повідомляють:
дружина — ЛЮБА
сестра — ІРИНА БЕРЕСТИ
швагери:
НАДІЯ І ІНЖ. РОМАН ГУЛЯ
ІНЖ. ВОЛОДИМИР ДЕМЧУК з дружиною
ТАНЕЮ І дочками
швагрова — ВІРА ЯВОРСЬКА з дочкою НАДІЄЮ
сестрині — БОРИС І АВЕЛІНА ГУЛЯ І з синами
Ближча і дальша Родина в Україні і в діаспорі
Замість квітів на саїжу могилу, Родина просить складати добровільні пожертви на добродійні цілі.

У глибокому смутку повідомляємо
Родину, Знайомих і Приятелів,
що в понеділок, 23-го квітня 1984 р.
упокоївся в Бозі в Юнійон, Н. Дж.
наш Найдорожчий **ТАТО І ДІДО**
бл. п.
Володимир Кравчук
на 89-му році життя.
ПАРАСТАС — в четвер, 26-го квітня 1984 р., о год. 8-й веч. в похоронному заведенні Литвин і Литвин в Юнійон, Нью Джерсі.
Відвідини в четвер, від год. 2-4-ої по пол. і від 7-9-ої веч.
ПОХОРОН в п'ятницю, 27-го квітня 1984 р., о год. 8:30 ранку з похоронного заведення до української католицької церкви св. Івана Хрестителя о год. 9:30 СПЛУЖБА БОЖА, а опісля на цвинтар Gate of Heaven в Іст Гановер, Н. Дж.
Горем прибиті діти:
МИХАЙЛО, СОНЯ БЕРАРДІ, БОГДАН,
СТЕНЛІ, РЕЙМОНД, ІРЕНА І МИКОЛА
КРАВЧУК та 9 онуків

Загін „ЦЕРВОНА КАЛИНА”
одинадцятий
СПОРТИВНО
ВИШКІЛЬНИЙ
ТАБІР *для юнаків і юначок*

Програма:
Личницьтво, руханка, плавання, стрільба
Легка атлетика:
Дзиги, стрибки, мети, стусан кулею
Гри:
Копаний мяч, відбиванка, кошівка, метавка, стук-пук

Відзнака фізичної вправності

інформації:
оплата: \$200.-

ВОВЧА ТРОПА **ВІД 28 ЛИПНЯ ДО 11 СЕРПНЯ '84**

JURIJ STRUTYNSKY
201 E. 21st St.
New York, N. Y. 10010
Tel: (212) 477-3629

OREST KEBALO
143-20 84th Ave.
Jamaica, N.Y. 11435
Tel: (212) 523-2073

Тенісові турніри на Союзівці

Тенісова ланка УСЦАК, що її очолює інж. Роман Ракочий, ст. встановила такі дати турнірів на Союзівці в 1984 році:

- 7-8-го липня УСЦАК-Схід
- 11-12-го серпня Подвійні ігри
- 31-го серпня — 3-го вересня — Крайові чемпіонати УСЦАК
- 8-9-го вересня Подвійні ігри, Пласт сеньйори
- 22 - 23-го вересня Запрошеневий УНС
- 13 -14-го жовтня — КЛК

New release

FUNNY TEARS

A COLLECTION OF SHORT STORIES

By Mykola Ponedilok

в англійському перекладі з українського оригіналу.
Художнє оформлення ЕКО (Едвард Козак) і Галина Мазепа.
Ціна примірника 10.00 дол. та 1 дол. за пересилку.
Мешканці Нью Джерсі зобов'язані 6% стейтського податку.

Замовляти:

SVOBODA BOOK STORE

30 Montgomery Street • Jersey City, N.J. 07302

СОЮЗІВКА — Оселя УНСоюзу

ПОШУК

ПРАЦІВНИКІВ

до загальної праці

Платня після умови. Зацікавлених прошу зголошуватися.

SOYUZIVKA UNA Estate
Kerhonkson, N.Y. 12446 Tel.: (914) 626-5641

ОБЛАСНИХ ОРГАНІЗАТОРІВ

Українського Народного

Союзу

на стейти:

ІЛЛИНОЙ, МИШІГЕН, ОГАЙО,
НЬО ЙОРК І НОВОЇ АНГЛІЇ

прийемо НЕГАЙНО на дуже корисних умовах.
Постійна праця. Запевнена платня. Соціальне і життєве забезпечення. Пенсійний фонд. Вакації. Першество мають професійні продавці забезпечення. Інших переважок багато.
Скористайте із цієї нагоди без ніяких зобов'язань

КАНДИДАТІВ НА ОРГАНІЗАТОРІВ ПРОСИМО ЗГОЛОШУВАТИСЯ ЛИСТОВНО АБО ТЕЛЕФОНІЧНО.

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION

P.O. Box 17A • 30 Montgomery Street

Jersey City, N.J. 07303

Tel.: (201) 451-2200

A Ukrainian perspective
on the news...

dissent news commentary politics editorials interviews people reviews
community news culture the arts church affairs education upcoming events
special features

THE UKRAINIAN WEEKLY

We cover it all.
Can you afford not to subscribe?

I would like to subscribe to The Ukrainian Weekly for _____ years. Subscription rates: \$5 per year for UNA members \$8 for non members.

My name is _____

I belong to UNA Branch _____

Address _____

City _____

State _____

Zip code _____

GIFT SUBSCRIPTION

In addition, I would like to give a friend one year's subscription to The Ukrainian Weekly.

His/her name is _____

Address _____

City _____

State _____

Zip code _____

I enclose a check for \$ _____

THE UKRAINIAN WEEKLY

30 Montgomery Street • Jersey City, N.J. 07302

Перемога...

Закінчення зі ст. 2.

Віденці були на краю фізичного і морального виснаження, здештовані епідемією червінки і браку амуніції. Тому Кульчицького вістка, що допомога певна і швидка, виключила думку капітуляції. Король Собеський після здуки з армією Яблоновського з корінної Польщі разом з арміями Західної Європи, рішив заатакувати ядро армії везира Кара-Мустафи. Українська кіннота козаків разом з польськими гусарами атакувала з Дорнабуху і Гернальсу.

Там на горбку св. Ульріха був турецький табір із шатром великого везира Кара Мустафи. Цей горбок штурмом взяли козаки і переслідували втікаючих турків аж до річок Швехат й Лайта. Козаки захопили багато худоби, що було спасінням для зголоділої армії.

У тому самому часі князь К. Лютринський зайняв праве крило турецької армії, яка в безладді втікала, залишаючи 15,000 убитих на полі битви.

Король Собеський рушив далі на північну Угорщину і Закарпатську Україну. Знову 2-го жовтня, коли Братислави 1,000 козаків під командою Вороги, Іскри і Булиги вдалися в здобування укріплених фортець наприклад, 9-го листопада 1683 року вони на протязі трьох годин зайняли фортецю Сексани. Король в грудні залишив дальшу боротьбу з турками і на Різдва, 23-го грудня 1683 року вже був в Кракові, його там прийнято як великого переможця. Козаки самі далше переслідували турків.

Папу Інокентія повідомлено, що 8-го січня 1684 року козаки розбили одну турецьку армію, а відтак при кінці січня 1684 року під Букарештом розпорозили рештки турецької армії.

Дня 2-го лютого 1684 року в Римі відсвяткували перемогу козаків над турками з участю цілої римської курії. У цей спосіб спільними силами зламали раз назавжди турецьку загрозу для Заходу Європи. На жаль, історія не навчила мудрості володарів Польщі.

Кожний поділ України між Росією і Польщею все виходив на шкоду Польщі і в результаті давав поділ і загибель Польщі. Наступили розвал Австрії, на руїнах Австрії, Росії і Німеччини воскресли обидва народи. Та на нещастя обох народів прийшло до війни між ними. Коли ж 21-го квітня 1920 року прийшло до угоди між Петлюрою і Пілсудським і той договір причинився до „Чуда над Вислою“, то в Ризі знову поділено Україну між Польщу і Росію.

Тепер ніби незалежна Польща терпить матеріально й упокорена військово, стоїть над берегом пропасти і жовтіє з ласки Росії. Чи не час вже завернути з дороги пропасти? Чи не час вже спільними силами обох народів як рівний з рівним розкласти морально цю тюрму народів? Це треба робити тепер, коли ще не всі народи є зрусіфіковані і без ужиття атомової зброї здібні розсадити ворога революційно із внутрі при матеріальній і духовій допомозі Заходу. Але для цього треба свідомості, що наші два народи мусять спільно боротися проти сильнішого ворога. Це з політичної точки зору.

А погляньмо з точки погляду біологічно-генетичного. На протязі останніх сторіч обидва народи так змішалися генетично, що тепер вже трудно сказати хто є повним поляком чи українцем. Наші славні роди Вишневецьких, Острівський, Чорторийський і т. д. перейшли на польську сторону, але генетично вони не перестали бути українцями. Це по лінії чоловічої ділчності. А по лінії жіночій — біологічно важливіший, бож ембріон не лише ділчність гени, але розвивається в лоні матері. Для підтвердження такого історичного факту можна навести хоч би Папу Івана Павла II, в якому по жіночій лінії пливе українська кров.

Отже із біологічної точки зору взаємна війна — це самогубство.

ЗМІНА АДРЕСИ

До Адміністрації „Свободи“

30 Montgomery Street • Jersey City, N.J. 07302

Прошу змінити мою адресу:

„Свободи“ ☐ „Українського Тижневика“ ☐„Веселки“ ☐

Моя СТАРА АДРЕСА була:

Число Відділу (якщо член УНС) _____

Ім'я і прізвище _____

Адреса _____

Моя НОВА АДРЕСА така:

Ім'я і прізвище _____

Адреса _____

На зміну адреси проситься
ОБОВ'ЯЗКОВО ДОЛУЧИТИ \$1.00.

Михайло Грушевський...

Закінчення зі ст. 2.

великих людей не можуть обмежуватися тільки до позолочування їх, глорифікації, підкреслювання їх додатних і гарних сторінок.

Требя двома руками підписатися під завагою проф. Винара, що „дослідження політичної діяльності Грушевського як голови Центральної Ради вимагає основної персоніки і нового навітлення“. Додаймо: і треба вивчення правдивої ролі Михайла Грушевського у написанні тексту IV Універсалу, як теж його правдивої ролі в тодішній паціфістичній течії, яка навіно вимагала для України тільки „народної міліції“.

Сам проф. Л. Винара згадує про „соціалістичну лізівну“ Михайла Грушевського та признає, що Грушевський, який добре знав про відносини в Україні під більшевизмською владою, все ж навіно вів у можливість „включити український соціалізм“ в систему „радянської України“ — і заплатив за ту свою наівність своїм життям так само, як усі ті пізніші українські патріоти, які стали „радянськими“ в добу „українізації“ в Україні і в реакції на політику польського режиму — виїхали в Україну і там загинули. Проф. Л. Винара в поділку за цю книжку, а про термін „Грушевизм“ не варто сперечатися.

У зв'язку з ПОДРОЖЖОМ президента Роналда Регена до Пекіну, яка відбувається протягом шести днів, починаючи з 26-го квітня, багато знавців китайських і соєтсько-російських справ, порівнюючи обидві країни, вказують на найбільш підставовий різний підхід обох країн до сільсько-господарського питання. Коли в соєтах, згідно з марксистсько-ленінсько-сталінською настановою, вважалось селянство ворогом, бо воно було власницьке і вороже „люмпенпролетаріату“, — то в Китаї лідери, хоч проголосили себе також комуністами, подбали про те, щоб не знищити свого рідного села. І так спочатку сколективізовані, на зразок соєтів, сільські китайські господарства, які були об'єднані в 54,000 комун, в 1970-их роках розпушили, бо не мали ніякого господарського глуду. На місце цих „комун“, де підставою виробництва була продукуюча „ланка“ чужих собі людей, зроблено знову підставою однинцею сільськогосподарської продукції — родину. Ця родина є начето правлінням для держави і члени цієї сільської родини, працюючи на ріллі, продають державі все те, що приватно така родина може виростити.

ДЖЕССІ ДЖЕКСОН дійшов до порозуміння із головою демократичного Крайового комітету Демократичної партії Чарльзом Маннатом, який обіцяв виконати деякі з його вимог за те, що Дж. Джексон не виноситиме цих справ на Конвенції у Сан Франсіско. Найважливішою вимогою Дж. Джексона є признати йому більше число делегатів. Досі він отримав 17 відсотків голосів у передвиборчій але лише 7 відсотків делегатів вибрано для нього. Також провід Крайового комітету обіцяв змінити правила у голосуванні, які Джексон вважає дискримінаційними для меншостей.

ЛЯБОРАТОРІЯ В БРУКГЕЙВЕН на Лонт Айленді плянує в найближчому часі знову перевозити через місто Нью Йорк радіоактивний матеріал. В останніх роках управа Нью Йорку заборонила перевозити вулицями такий радіоактивний матеріал з уваги на те, що у можливому автомобільному випадку це може бути небезпечно для населення. Якщо місто згодиться, цей матеріал будуть перевозити через міст Троє Нек і Бронкс, а не вулицями Нью Йорку, що від 1975 року не є дозволене.

УКРАЇНСКА СІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ
БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДІТЕЙ.

Володимир Барагура

МЕЧ І КНИГА

Ілюстрації П. Андрусевича

І. М. Михалевича.

Ціна 7.00 дол. з портом.

Мешканці стейту Нью Джерсі зобов'язані 6% стейтського податку.

SVOBODA BOOK STORE

30 Montgomery Street

Jersey City, N.J. 07302

Плюбов Колєнська

ДЗЕРКАЛА

НОВЕЛІ

Ціна: \$13.00 з пересилкою

Мешканці стейту Нью Джерсі зобов'язані 6% стейтського податку.

SVOBODA BOOK STORE

30 Montgomery Street

Jersey City, N.J. 07302

Помер Говленд Сарджант,
приятель українців

Говленд Г. Сарджант

Нью Йорк. 29-го лютого 1984 року в Нью Йорку помер на 72-му році життя Говленд Сарджант, колишній високий урядовць американського Уряду, довголітній голова „Радіо Свобода“ і приятель українців.

Г. Сарджант був високим урядовцем в Державному департаменті в рр. 1947-53, починаючи з посту заступника голови Міддепартментального комітету в справі наукової і культурної співпраці до заступника державного секретаря для публічних справ.

Під час Другої світової війни Г. Сарджант був призначений до Бюра сторожі по сілостей чужинців та був „оловою Техничного розвідного комітету при Генеральному Штабі американських збройних сил“.

В 1954-74 роках він був головою і членом управи „Радіо Свободи“, а пізніше був членом управи „Радіо Вільна Європа/Радіо Свобода“, приватної американської організації, фінансованої американським урядом. Як відомо, „Радіо Свобода“ передає радіові передачі до Соєтського Союзу на різних мовах, включно з українською мовою.

Це саме у зв'язку з українськими передачами „Радіо Свободи“ Г. Сарджант зблизвся з українською громадою в Америці. Він брав

участь в українських американських імпрезах, в конвенціях УККА і УНС, побував на Союзівці тощо. В 1974 році він взяв участь в конференції-симпозіумі з нагоди 30-річчя „Українського Квартальника“, на який він виголосив доповідь на тему „Радіо Свобода й Україна“. Ця доповідь була видрукowana у збірнику „Україна в добу великих перемін“. Г. Сарджант написав дві книжки — „Американське Представництво за кордоном“ і „Соєтська пропаганда“.

НТША вшанувано...

Закінчення зі ст. 1.

в'янські ріки“, то він не думав про російське море, тим паче, що в передмові до „Гайдамаків“ писав про „нерозмежовану слов'янську землю“. Доповідач заторкнув теж користування Шевченком терміном „німці“, „німота“, і твердив, що Шевченко утотожнював „німоту“ з москалями. Загребницький дух творчості Пушкіна доповідач прирівняв до Хрущового вислову про „ухроблення“ вільного світу.

Проф. Богдан Рубчак доповідав на тему „Проблеми батька в поезії Шевченка“. Шевченко вжив у „Кобзарі“ вислів „батько“ понад 200 разів, в різних формах і різному значенні. Проте про власного батька Григорія згадав тільки двічі. Доповідач часто покликувався у своїх твердженнях на З. Фрейда, австрійського невролога і психоаналітика та його пізніших прихильників і наслідувачів, головно французів. Доповідач вживав теж мовних новотворів, як „антибатько“. Під „безбатьченками“ Шевченко розумів байстрюків. Шевченко сам себе називав „сиротою“. Шевченко прославляв теж отаманів, називаючи навіть Гонта „батьком-отаманом“. Доповідач заторкнув ті місця у творах Шевченка, де батько є вбивником або стає жертвою вбивства дитини. Доповідач вбачав у Шевченка батька або батька „дійсного“, або „символічного“. „Дійсний батько“ може існувати у Шевченка навіть після смерті. Проф. Рубчак вбачав у деяких творах Шевченка сполуку політики й еротички.

Проф. Петро Одарченко виголосив доповідь на тему „Шевченко й українська народна пісня“. Шевченко збирав народні пісні і залишив їх — 4 альбоми. Сам відзначався прегарним голосом і часто співав, будучи в гостях. Доповідач покликувався на вислови Куліша та фахові оцінки Філарета Колєси і Станіслава Людкевича. Керівником конференції був науковий секретар НТШ проф. Леонід Рудницький, який у своєму зак-

ВІДПІШЛИ

• ВІД НАС •

ВАСИЛЬ ПЕТРІНЧИК, член УНС Від. 281-го ім. Т. Шевченка в Байоні, Н.Дж., помер 8-го березня 1984 року на 62-му році життя. Нар. 1922 року в селі Шупарка, повіт Боршів, Україна. Членом УНС став у 1950 році. Залиши у статку дружину Юстину, сина Івана з дружиною Регіною і внука Василя. Похорон відбувся 12-го березня 1984 року на цвинтарі Св. Хреста в Арлінгтоні, Н.Дж.

Вічна Йому Пам'ять!

Мирон Сірий, секр.

• FUNERAL DIRECTORS •

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ

ПОГРЕБНИК

Займається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK, І ОКОЛИЦЯХ

КОНТРОЛЬОВАНА

ТЕМПЕРАТУРА

Peter Jarema

129 EAST 7th STREET

NEW YORK, N.Y. 10009

(212) 674-2568

Richard H. Burnadz

УКРАЇНСЬКИЙ

ПОГРЕБНИК

McNERNEY BURNADZ

FUNERAL HOME

371 Lakeview Avenue

CLIFTON, N.J.

Phone: (201) 772-1880

R.H. Burnadz — J.J. McNERNEY

Funeral Directors

Chapels available throughout the Metropolitan Area.

Телеф. (201) 372-0488

ROSE-HILL MONUMENTS'

184 UNION AVENUE

IRVINGTON, N.J. 07111

S. ZELINSKY — ПИЛИП ЧУИ

ПЕРШЕ УКРАЇНСЬКЕ ПІДПРИЄМСТВО НАДГРОБНИКІВ. СТАВЛЯЄМО ПАМ'ЯТНИКИ НА ВСІХ ЦВИНТАРЯХ І НА СВ. АНДРІЯ В С. БАННД БРУКУ, НЬО ДЖЕРЗІ І СВ. ДУХА В ГЕМПТОНБУРГУ, НЬО ЙОРК.

Granite

Marble

Bronze